

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta 5.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška cesta 5.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane petina enostopna vrsta 2:25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 163.

V Mariboru, sobota 20. novembra 1926.

Leto I.

Oblastne volitve 23. januarja 1927.

Iz Beograda poročajo, da bodo meseca januarja 1927 volitve v oblastne skupščine.

Organizacije, sodruzi, izvolite takoj volilne odbore, ker bo volilna doba kratka.

Nasprotniki so močni in pripravljeni na volitve. Zato mora delavstvo složno, z največjo energijo in takoj iti na delo.

Zaupniki dobe vse informacije pri naših odborih, važna navodila pa priobčimo tudi v svojem glasilu.

Kdor ne ve naslova organizacije, naj se obrne na naše uredništvo.

Oblastna odbora bosta čimprej sklicala sreske konference.

Dobra in stvarna agitacija mora prinesiti zavednemu delavstvu pri teh volitvah časten uspeh, toda le tedaj, če nastopi kompaktno, kakor to zahteva sodružna dolžnost razredno zavednega delavstva.

Kot socialisti, kot zavedni pri- staši razrednega boja moramo nastopiti pri teh volitvah enotno!

O socialnem zavarovanju.

V socialnem zavarovanju obetajo v zadnjem času nove reforme. Reforme, ki se omejujejo zgolj na Slovenijo in ki naj končno uredijo organizacijo socialnega zavarovanja v Sloveniji. Doslej smo čitali o treh načrtih: prvi načrt, ki ga je predložil upravnemu odboru ravnatelj okrožnega urada za zavarovanje delavcev Dr. Joža Bohinjec hoče ukiniti nekaj ekspozitur, češ, da to veleva ekonomija poslovanja in ne da bi obenem vsled tega trpeli škodo zavarovanci. Temu nasproti pa je nastopil sodrug Cobal, ki se je izrekel proti vsakršni ukinitvi ekspozitur in je to svoje stališče utemeljil z tehtnimi argumenti. Poleg obeh precej delikatnih in nedvomno zelo važnih načrtov pa je mariborsko delavstvo izreklo zahtevo, da se mora okrožni urad za zavarovanje delavcev deliti in da mora dobiti mariborska oblast svoj urad s samostojno samoupravo.

Vidimo torej, da smo v organizaciji zavarovanja šele na polovici pota.

Iz dosedanjega razvoja pa moremo že danes ugotoviti par dejstev. Prvo dejstvo je, da zahteva bolniško zavarovanje brezpogojno čim ožji stik z delavstvom. Eno je bolniško in drugo zopet nezgodno zavarovanje. Dnevne opravila ima delavec v bolniškem zavarovanju in ono mora nuditi zavarovancu takojšnjo pomoč. Drugače v nezgodnem zavarovanju. Ponesrečenega delavca oskrbuje v prvih tednih bolniška panoga socialnega zavarovanja in nosilec nezgodnega zavarovanja more tekom tega časa pripraviti dajatve v obliki rent. Je-li dosedANJI delokrog ekspozitur zadostil tej temeljni zahtevi? Gotovo je, da je pravilno stališče strokovnih organizacij, ki pravijo, da se mora ta stik med zavarovancem in zavarovanci še poglobiti in da je na primer dosedANJI način izplačevanja bolniških dajatev nasproten temu temeljnemu načelu.

Razširjen delokrog ekspozitur, ki naj vrše sprotne naloge okrožnega urada mora biti ideal vsakomur, ki

hoče dobro socialnemu zavarovanju in njegovim ustanovam.

In drugo dejstvo, ki ga vidimo v petem letu zakona o zavarovanju delavcev! Zavarovanje je predrago, to je najvažnejša činjenica in najbolj resna izkušnja. Skoro smo dospeli tako daleč, da bi morali napisati po celem svetu priznano resnico in izkustvo, da je zavarovanje tem cenejše, čim večji in obsežnejši je nosilec zavarovanja. S tega stališča, iz teh razlogov je bila vedno živa in močna tendenca po odpravi vseh takih ustanov, ki so same na sebi ustvarjene le za povzročanje upravnih stroškov.

In, zdi se mi, da je to dejstvo tako važno, da bi moralo najprej na dnevni red in da se mora brezpogojno rešiti tako, da se bistveno znižajo upravni stroški celotnega zavarovanja v naši državi. Kajti: mi nadkrijemo po višini upravnih stroškov približno vse druge države in presegli smo znatno tudi ono mejo, ki so jo smatrali za previsoko v bivši Avstriji. Res je, prilike in posebnosti naše države zahtevajo morda razmerna neznaten povisek upravnih stroškov. Toda: usque ad finem. Za upravne stroške in zaradi upravnih stroškov pa ni socialno zavarovanje! Pripominjamo takoj: nameščenci in njihove plače niso vzrok in na njihov način ter njihovo kožo je znižanje upravnih stroškov nemogoče, ker je izključeno.

Uverjeni pa smo, da je birokratizem preširoko zajel ustanove socialnega zavarovanja in da je prav v tem dejstvu iskati vzrokov za previsoke in v ničemer utemeljene upravne stroške. Vidimo, da se tudi v našem zavarovanju očituje resnica absolutne škodljivosti nenaravnega in neutemeljenega centralizma. Kakor vidimo in sodimo po zunanjih prilikah, je prenehala vsled prestroge centralistične ureditve vsakršna iniciativnost nižjih edinic v socialnem zavarovanju in tudi iniciativnost samoupravnih organov je postala v takih razmerah enaka ničli. Klic po volitvah

v samoupravne organe zakriva v svojem bistvu nevzdržnost tega stanja. V zavarovanju je postalo očito: centralizem hoče vladati, ne zaveda pa se, da bi moral voditi, upravljati socialno zavarovanje. Regulator iniciativ, uravnavelec nesebičnega sodelovanja interesentov. V praksi pa se prikazuje osrednji urad za zavarovanje delavcev kot nadrejeni nprav, ki »odobrava ali pa ponišča« sklepe samoupravnih organov. In, da samoupravni organ vendar ponovno ne sklepa o isti zadevi, zato ji ne sme ravnatelj pod osebno odgovornostjo spraviti zadeve več na dnevni red.

Iz tega vidika je motriti položaj socialnega zavarovanja. Zato je danes gotovo važnejše, da se reši vprašanje stvarne kompetence, obenem pa tudi vprašanje upravnih stroškov, kakor pa, če se daje nezadovoljstvu duška

z zahtevo po delitvi okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Naj se okrožni urad deli. Rečemo le, bo pač tudi mariborska oblast spoznala, da je samouprava v sedANJI obliki le posvetovalni organ ravnatelja, nič več in nič manj. Malo pa pozna sedANJI sistem oni, ki od delitve okrožnega urada pričakuje in si obeta v zavarovanju boljših časov.

Najprej popolno svobodo samoupravam. Najprej popolno uveljavljanje iniciative interesentov, potem pa bo lahka rešitev organizacijskega problema v Sloveniji. Z upostavitvijo resničnih samouprav, ki jih omogoča tu zakon o zavarovanju delavcev, kakor tudi po njem izdelani statut, se bo tudi nujno rešilo vprašanje previsokih, obstoj zavarovanja ogrožajočih upravnih stroškov.

„Svoboda“.

II.

Marsikateri zastopnik stranke stoji na stališču, da se mora vsaka organizacija, ako je vitalna, sama vzdrževati in da je šele s tem dokazana nujnost obstoja. Največkrat je tako. Velja pa to načelo na sebi v prvi vrsti za gospodarska podjetja, ki imajo stalne zakone obstanka in razvoja. A celo tod ne velja to načelo brez izjeme. Ali ne pomaga država ali druge javne institucije, da se posamezne industrije ustanove in podpirajo, kadar so v prvem štadiju razvoja? Ali ne poseže država vmes celo v slučajih, ko je gospodarsko podjetje samo krivo zastoja in slabega stanja? Pri tem država ne misli le sanirati društva, ampak hoče rešiti zavod za splošno korist. Ako to velja pri gospodarskih podjetjih, mora veljati še mnogo bolj za kulturne zavode. Ne vem, če je kje kak narodno gledališče aktivno, pač so le izjeme. Brez podpore javnih činiteljev bi morali zapreti največ hramov boginj umetnosti. In tudi šola, ki je najvažnejša institucija za človeško družbo, brez državne organizacije ali podpore javnih zavodov ne more izhajati. Za prepotrebne dopolnilne in zasebne šole to še posebej velja. Gotovo je tudi, da šola prav nič ne daje za proletarsko izobrazbo. »Svoboda« pa je nujna institucija, ki je namenjena tej posebni vzgoji proletariata. »Svoboda« je šele v početkih. Z lastnimi sredstvi se torej ne more vzdrževati ali vsaj ne more vršiti svoje naloge po namenu. Ima danes nekaj okoli 1000 članov, torej mesečno okoli 2000 dinarjev dohodkov. S tema številkami pa je že povedano, da »Svoboda« nima niti dohodkov dovolj, da vzdržuje centralno upravo. Stojimo torej pred dejstvom ali zatvoriti »Svobodo« ali jo postaviti na noge. Čegava dolžnost in naloga je to? Odgovor se daje sam po sebi. Naloga je to naših proletarskih organizacij, v prvi vrsti konzumnih in strokovnih. Res je, da morajo konzumna društva in strokovne organizacije skrbeti že po namenu tudi za združno in strokovno izobrazbo članov. To tudi kolikor toliko vrše. Nujna pa je poleg tega tudi vzgoja združnikov in strokovničarjev, potem splošne izobrazbe. To pa ni več redna naloga teh organizacij, marveč pripada »Svobodni«. Je torej logičen sklep, da je dolžnost konzumnih in strokovnih organizacij »Svobodo« vzdrževa-

ti radi splošne izobrazbe lastnih članov. Moj načrt »Svobode« postavi na široka tla, je torej ta-le:

Vsa konzumna in strokovna društva, sploh vsa proletarska društva pristopijo naj kolektivno k »Svobodni« z znižanimi prispevki po dinar na člana. Na 15.000 skupnih organizirancev dobimo tako mesečnih rednih prispevkov 15.000 Din. K temu lahko prištejemo podporščine Delavske zbornice v normalnih letih 60.000 Din ter dobimo tako rednih mesečnih prispevkov 20.000 Din. Ob tem se gotovo »Svoboda« razvije tako, da z lastnimi prispevki pokrije vse upravne stroške. S takimi dohodki postane »Svoboda« velik zavod in bo lahko vsestransko vršila svojo nalogo.

Vsled posebnih razmer Mariborske pokrajine dobila bi Maribor in Ljubljana vsak svoj poslovni odbor s skupnim centralnim odborom v Ljubljani. Tako ohranimo enotnost »Svobode«, pa delimo praktično delo.

»Svoboda« mora takoj ustanoviti vse potrebne podzveze, posebno telovadno, športno, pevsko-glasbeno in dramatično, v najkrajšem času tudi turisticno in otroških zabavišč. V Ljubljani in Mariboru otvoriti je tečaj vadiateljev in učiteljev, oziroma predavateljev. Taki tečaji ustanove se tudi v posameznih okrožjih tako, da bi prišlo na 20 podružnic na vsako stroko po en tečaj. Po tej poti pridemo do telovadnih in glasbenih učiteljev, trenerjev in vadiateljev. Redni prispevki v gorenjem znesku bi za to docela zadoščali, podporščina Delavske zbornice in drugih javnih činiteljev, katere se mora pritegniti, naj bi služili za nabavo orodja, potrebščin in arhivov.

Ustanoviti bi bilo brez odloga Stavbeno zadrugo »Svoboda« za gradbo potrebnih Delavskih domov.

List »Svoboda« prične lahko takoj izhajati kot prepotrebno društveno glasilu.

Po tej poti pa bi se prišlo do naloge: pripravljati učila, knjige in brošure za telovadbo in šport, prevode iger socialistične vsebine, skupno zalaganje pevskega in glasbenega gradiva. Ustanoviti je akademice podružnice »Svobode« ter akademike s tem pridobiti za vstvarilno delo. Ta načrt je tako priprost, da pač ne potrebuje diskusije. Treba je le dobre volje odločujočih činiteljev naših organizacij, da se takoj

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žihu spada neobhodno Pravi Franck.

izvede. Ako naš proletarec nima enega dinarja na mesec za vzgojne svrhe, ne glede na politično svojo pripadnost in ne glede na svojo stroko, potem sploh proletarsko gibanje nima nobenega pomena in ostane berzicilno med nami, kakor je bilo dosedaj. Ako so naše strokovne organizacije le za to tu, da se ganejo, ko gre za mezna vprašanja in naše konzumne organizacije le za to, da se morda dobi za dinar cenejša živila, potem je to tak minimum proletarskega dela, da ne more imeti nobenega vpliva za proletarsko marksistično gibanje. — D. H. Tuma.

Madžarske volitve.

Bethlenova vlada je razpisala volitve v državni zbor — ni pa ukinila izjemnih zakonov in se sploh v nobenem pogledu odrekla znanih nasilnih metod Horthyjevega režima. Že iz tega je tedaj jasno, da se o kakih resničnih svobodnih volitvah ne more govoriti in da je edina skrb vlade, da si tako ali tako zagura neko navidezno parlamentarno večino, da bo smela nastopiti pred Evropo kot legitimna zastopnica ogrskega naroda. Madžarski volilni red ni več tajen in splošen, vlada je pa pred razpisom volitev še bolj omejila zborovalno svobodo. Volitve bodo tedaj uprav madžarsko Horthyjeve. Madžarska socialna demokratična stranka se bo vendar udeležila volilne borbe in kakor vse kaže, vzlic hudemu pritisku, pokazala svojo nezlomljivo moč. Proti Bethlenovi vladi se bore tudi stari legitimisti in aristokrati Andrassy in Pallavicini, zato se je pa Bethlen združil z židom grofom Szterenyjem ter istočasno najel v svojo službo tudi znanega protižidovskega nasilnika Gömbösa, ki je že umoril toliko naših najboljših madžarskih sodrugov! Iz vsega tega je torej razvidno, da se Madžarska vrača k svobodi in demokraciji...

Angleški rudarji se povrnejo na delo.

Kakor smo že poročali, je akcijski odbor angleških stavkajočih rudarjev po dolgotrajnih pogajanjih pristal na kompromisno rešitev velikega angleškega štrajka pod pogojem, da se o osnovah sporazuma izjavijo tudi stavkajoči rudarji. V to svrhu se je vršilo te dni splošno glasovanje v vseh angleških rudarskih distriktih. Večina je pristala na predlog, da se uredi plače rudarjev po okrajih na osnovi splošne enotne minimalne plače in odstotne doklade po produkciji in rentabilnosti rudnika.

Kakor javljajo iz Škotske, je tam prišla še najhujše do izraza odločna volja rudarjev, da se boj še nadaljuje, dasi traja že šesti mesec. Večina se je vendar že izjavila za sporazumno poravnavo, vsled česar je z gotovostjo računati, da se bodo rudarji povrneli prihodnje dni na delo.

Ta ogromna stavka bo tvorila za vse čase častno stran v analih angleških delavskih borb. Angleški rudarji so s to stavko pokazali, da so nepremagljivi in vlada se bo vsikdar dobro premislila, predno bo še kdaj silila rudarje v boj.

Iz dežele smrti, ognja in terorja.

Fašistovski teror v Italiji je dosegel svojo skrajno kulminacijo. Po javnem proslavljenju linčanja se je lotil tudi talcev in proskripcijskih list. Kaj se vse godi v Italiji, ni mogoče kontrolirati, ker fašistovsko časopisje o nasiljih molči, opozicijsko časopisje je pa zatrto. Italija je danes dežela mrtvih duš. Le toliko vemo, da kdor le more beži čez mejo v tujino, doma se pa sežigajo domovi, tepejo in ubijajo oni, ki se ne morejo rešiti. Ječe so prenapolnjene in še ni nasilja konec! Mussolini je naznanil, da se bo odslej delilo vsak mesec po 6000 pušk milični-

kom, dokler ne bodo vsi oboroženi. Proti komu ta oborožitev? Proti lastnemu narodu, ali proti redni vojski, ki je vse prej kot fašistovska? Ali se bo Mussolini res proglasil za imperatorja in odstranil dinastijo? Logično bi bilo, da še to poskusi. Mussolini je zadnje dni začel zopet dajati intervjue in se prilizovati zdaj Nemčiji, zdaj Franciji. Mussolini se je zbal razkačene Francije in groznega odjeka njegovih dejanj po kulturnem svetu, pa bo sedaj po svoji znani metodi nekaj časa dajal pomirljive izjave, da se grozote pozabijo in evropsko javno mnenje uspava. Potem kani začeti najbrže znova. Vendar se nam zdi, da je evropska diplomacija, čeprav je že hudo gnala, spoznala to njegovo igro in da so končno vendar njegove šance v mednarodnem svetu močno omajane.

Novi socialistične zmage.

V Nemčiji so socialisti pri občinskih volitvah sijajno zmagali. Zlasti na Saksonskem in v nekaterih drugih najbolj industrijskih pokrajinah, je število socialističnih glasov silno naraslo. Skoro vse večje in manjše občine imajo socialistično večino. Število delavskih glasov gre v milijone in milijone. Istotako so nemški socialisti zmagali tudi pri volitvah v Šleziji. Volilci so obrnili hrbet poljskim in nemškim nacionalističnim hujšakom in volili socialistične kandidate. Tako zmaguje polagoma a sigurno vsepovsod socialistična misel!

Novi program socialistične stranke v Nemški Avstriji.

(Konec.)

Povojne izkušnje so nam dale tudi jasen odgovor na vprašanje, ali naj delavski razred teži za osvajanjem oblasti potom sile, ali pa naj teži predvsem za duhovnim osvajanjem ljudske večine. Razume se, da mi želimo dobiti to večino na svojo stran ter priti potom nje, z de-

mokracijskimi sredstvi, do oblasti v državi. Toda mi vemo, da dela buržuazijo vsaka izguba njenih razrednih privilegijev do skrajnosti besno, in da je ta buržuazija pripravljena, v slučaju, da ji grozi resna nevarnost, da se proletariati polasti demokracijskim potom oblasti, storiti vse v svojo zaščito ter če treba, uvesti tudi fašistovsko diktaturo. Toda to bo buržuazija storila le, ako bo smela, ako bo imela za seboj zanesljive organe sile. Da ohrani demokracijo, da si zagotovi oblast, ko pride mirnim demokratskim potom do nje — zato mora biti avstrijski proletariati oborožen. On mora očuvati svoj duševni vpliv na vojsko, policijo in na vse organe državne sile. Ako bi se v toku razvoja vendar zgodilo, da bi buržuazija skušala razoriti demokratsko avstrijsko republiko, da prepreči s silo prevzemanje oblasti po zastopnikih socialističnega proletariata, ki bi jih večina naroda poslala v večini v parlament, ali pa da se s silo upre odlokom v večini socialistične nar. skupščine, tedaj bo pač proletariati primoran, da s svojo oboroženo silo zloži tak odpor in prisili buržuazijo, da spoštuje voljo narodne večine. Mi smo torej v načelu za mirno duhovno delo, za pridobivanje ljudskega razuma in ljudske duše, za kulturno borbo, za demokracijo. Nam se vporaba sile v razredni borbi lahko nameče samo od nasprotnega buržuaznega razreda. Mi se torej razlikujemo od boljševikov baš v tem, ker mislimo, da se delavskemu razredu ni treba posluževati sile ofenzivno in napadalno, marveč samo defenzivno in obrambno povsod tam, kjer mu je dana možnost, da pride demokratskim potom do oblasti. Uporaba sile povzroča takoj civilno vojno. Civilna vojna rodi navadno zunanjo intervencijo in vojno, kar ima v posledici obustavlitev dela, padanje produkcije, gladovanje naroda. Tako katastrofo je mogoče se prenesti orjaški kmečki organizem kusiše, toda zrušiti bi se moral v enakem slučaju vsak revolucionarni režim v katerikoli drugi industrijski državi, kjer ne morejo mesta živeti niti teden brez rednega dovažanja iz notranjosti države in od zunaj. V slučaju take civilne borbe, postane osiromašenje naroda in njegove produkcije tako veliko, da ne more navadno novi režim dati narodu niti toliko, kakor stari. V civilni vojni izginejo vse svoboščine in oblašt preide polagoma v roke vedno ožjega kroga diktatorjev, ki te oblasti morejo več dati iz rok. Socializem mora pronikniti iz samouprave vsega delavskega razreda. Samouprava in široko svobodno sodelovanje delavske mase pa ni mogoča v diktatorsko vladani državi. Pač pa je mogoča v državi popolne svobode in popolnega prava kontrole in kritike vseh oblastnih organov. Kam dovede nasilje, se vidi najbolje v Rusiji, kjer se je omejevanje buržuaznih pravic pretvorilo v oduzevanje vseh pravic celo članom lastne stranke in

ORIGINALNE POTREBŠČINE ZA OPALOGRAPH

PRESERVAT, FIXAT IN OSTALE POTREBŠČINE VEDNO V ZALOGI PRI

LUD. BARAGA, LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 61. -- TELEFON ŠTEV. 980.

Jack London:

Železna peta.

(Socijalni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

Obdali so Chicago v tajnost in povprečnemu bralcu so dali vedeti, da si oligarhija ne upa objaviti lokalna poročila. Seveda so slikali nesrečni poročila o vstajah v celi deželi. Poročalo se je, da so bile mnoge radio-postaje spuščene v zrak in visoke nagrade so bile razpisane na glavo zločincev. V resnici ni bilo nobene razstrelitve radio-postaj. Mnogo raznih nasilstev, ki spadajo v revolucionarne zarote, je bilo objavljanih. Moral bi se pač pri sodrugih v Chicagu vzbuditi vtis, da se je začela generalna revolucija. Neposrečenemu je bilo nemogoče se otresti nejasnega ali gotovega občutka, da je cela dežela zrela za revolucijo, ki se je ravnokar začela.

Poročalo se je, da je postal upor plačancev v Kaliforniji tako resen, da je bilo pol ducata polkov razpuščenih in da so bili člani in njih družine izgnani iz svojih mest v delavske četrti. Med tem so pa bili plačanci Kalifornije v resnici najzvestejši od vseh. Ali kako naj Chicago, ki je bilo od sveta odrezano, to izve? Dalje je poročala brzojavka vstajajočice v New Yorku, s katero so se združile delavske kaste ter je končala z zagotovilom (z namenom, da bi podala večjo verjetnost), da so čete gospodov gospodarji položaja.

In kakor je naredila oligarhija z jutranjimi listi, tako je delala na tisočere strank. To smo mi

zvedeli pozneje, ko so na primer bila razposlana tajna poročila z izrecnim namenom, da to, kar se je poročalo o brzojavni žici prvo polovico noči, pride na ušesa revolucionarjev.

»Domnevam, da »Železna peta« naše službe ne potrebuje,« pripomni Hartman, odloživši časopis. Vlak je vozil na glavno postajo. »S tem, da nas je poslala sem samo tratiti čas. Njeni načrti so ji nepričakovano dobro izpadli. Pekel izbruhne vsako sekundo.«

Obrnil se je in gledal po vlaku, ko smo izstopili.

»Mislim sem si,« je zamrmral. »Odečili so posebni voz, ko so časopise prodajali v vlaku.«

Hartman je bil zelo pobit. Trudila sem se, da ga razvedrim. Ali preslišal me je in začel nankrat, ko sva šla skozi kolodvor, zelo hitro in tiho govoriti. Sprva ga nisem razumela.

»Nisem bil siguren v eni zadevi,« je rekel, »in zato nisem nikomur govoril. Cele tedne sem se s tem ukvarjal, ali nič gotovega ne morem reči. Pazite na Knowltona. Sumim ga. On pozna celo vrsto naših skrivališč. Stotine življenj naših sodrugov je v njegovih rokah in mislim, da je izdajica. To je v meni samo neko čustvo. Mislim pa, da sem nekaj časa sem zapazil neko spremembo na njem. Nevarnost je, da nas je prodal, ali da je na delu, da nas proda. Svoje sumnje bi nikomur ne povedal, ali večkrat si mislim, da Chicago ne zapustim več živ. Pazite na Knowltona! Nastavite mu pasti! Odkrijte ga! Ničesar več ne vem. To je le samo sumnja, kateri sicer ne morem dati nobene najmanjše opore.«

Stopila sva ravno na pešpot.

»Mislite na to,« je zaključil Hartman. — »Držite ga!«

In Hartman je imel prav. Predno se je mesec končal, je plačal Knowlton svojo izdajo z življenjem. Sodili so ga sodrugi v Milwaukee po vseh pravilih.

Na ulicah je bilo vse mirno — preveč mirno. Chicago je ležalo kot mrtvo. Nobenega ropota in šuma trgovin. Niti kočij ni bilo na ulicah. Cestna železnica ni poslovala. Slučajno so se videli na pešpotih posamezni ljudje. In ti niso šli počasi. Hiteli so z veliko naglico svojo pot. V njih kretanjih je ležala neka negotovost, kakor da se boje, da se hiše porušijo ali da se pogreznejo pešpota. nekoliko uličnih dečkov je seve bilo vsekakor vidno, v očeh katerih se je zrcalilo prikrivano poželenje po prihajajočih in razburljivih dogodkih.

Od nekod, daleč na južnem delu, je udaril na uho zamolkel zvok neke eksplozije. To je bilo vse. Nato zopet mir. Vendar so se ulični dečki ustrašili in so poslušali, kakor mlada divjačina za zvokom. Vežna vrata vseh hiš so bila zaprta, izložna okna zakrita. Videlo se je pa mnogo policistov in čuvajev. Tu in tam je drčala avtomobilpatrolja plačancev po ulicah.

S Hartmanom sva si bila edina, da je nepotrebno javiti se pri lokalnemu šefu tajne službe. Glede na dogodke, ki se bodo vršili, bova opravičena, to sva vedela. Zato sva se obrnila k velikim delavskim četrti na južni strani, v nadi, da prideva z nekaterimi našimi sodrugi v stik. Prepozno. Vendar ne moreva tiho stati in biti nedelovna v teh strašnih tihih ulicah. Kje je bil Ernst? Bilo je značilno. Kaj se godi v mestih delavskih kast in plačancev? V trdnjavah?

celo članom lastne vlade, ako si držejo misliti nekoliko drugače, nego si mislijo tisti, ki drže v svojih rokah državni aparat. Iz nasilja se ne more roditi nobena višja kultura, nego samo barbarstvo. Zato smo socialisti za demokratsko metodo borbe. Nasilja se moremo posluževati le v svojo obrambo, kadar nam buržuazija hoče s silo ovirati demokratski pot borbe.

Tudi je ruska preizkušnja pokazala, da ni še vse rešeno s tem, da se osvoji oblast v državi. Izza tega mora biti proletarijat tudi moralno in duševno sposoben, da stvari neki nov ekonomski sistem, v katerem se bo delalo pod dovoljnimi pogoji za delavce, a produciralo več kakor prej. Ako bodo kapitalistična podjetja producirala več in bolje, nego socializirana podjetja, ne bodo ljudje hoteli uvesti nove socialistične gospodarske oblike, vzlic temu, da bo vlada morda socialistična! Nasprotno, nujna potreba jih bo silila, kakor je danes baš slučaj v Rusiji, da ukinito socializirana podjetja in obdržijo kapitalistična!

Dnevne novice.

V rdečem novembru.

Nahajamo se v sredi agitacijskega meseca. Zaupniki v Ljubljani, Mariboru, Celju, Trbovljah, Ptuj in drugod so na delu za pridobivanje strankinih članov in novih naročnikov za naš strankin tisk. Vse naše krajevne organizacije v Sloveniji so si osvojile parolo: Vsaka organizacija pridobi najmanj 20 novih naročnikov za »Delavsko Politiko«. Pretekli agitacijski mesec je prinesel nemški socialistični stranki 40.000 novih članov in isto število novih naročnikov. Posnemajmo jih pri njihovem delu in opravimo vsaj mali odstotek njihovega dela. Zlasti v drugi polovici novembra je treba delo podvojiti, da zaključimo z uspehom ta agitacijski mesec. Široo Slovenije se bodo vršili tudi v mnogih krajih strankini shodi, ki jih organizira naše novo pokrajinsko tajništvo. Zavijajte rokave in na delo!

Ratifikacija mednarodnih konvencij. Vlada je končno predložila skupščinskemu odboru nekatere socialno politične konvencije, ki so že dolgo čakale na ratifikacijo. Konvencije se tičejo podpiranja brezposelnih, zaposlovanja žensk pred porodom, nočnega dela žensk, zaščite dece v industrijskih podjetjih, o nedeljskem počitku, o zaščiti mladoletnih, o zdravniškem pregledu dece in mladoletnih zaposlenih na parnikih, o zavarovanju proti neizgledam in poklicnim boleznim ter o ravnopravnem postopanju v socialno političnem zavarovalnem pogledu z inozemskimi delavci. Te konvencije je odbor v načelu odobril, ostale pa odklonil in to v glavnem one, ki se tičejo omejitve delovnega časa v industrijskih podjetjih, o zavarovanju mornariškega osebja, o določitvi starosti zaposlitve dece, o pravici združevanja, organiziranja ter zavarovanja poljskega proletariata, o prepovedi uporabe svinčenih barvil v pleskarstvu in slikarstvu itd. Poslanec Demetrovič je vendar opozoril vlado, da bo treba uvesti marsikatero določbo teh odklonjenih konvencij v našo zakonodajo, ker bi sicer mednarodni urad dela lahko uporabil proti državi gotove neprijetne sankcije. Tako je torej pogodba o 8-urniku v naši državi še vedno nepotrjena.

Fabrikacija komunistov ali sistem »Schnellfabrikation«. Naše ameriške izseljence smatrajo bančni in drugi krogi, da so dobre ovce z obilno volno in da se na njih dobičkasno striže volna. V to svrhu imajo bančne zveze, ustanovili so razne podružnice in zveze, po teh zvezah in zvezinih kanalih se pretaka v domovino denar. Razen in izven teh zvez poznamo v Zagrebu še nekaj komisarjat, ki se bavi po statutu in uredbah na papirju tudi z izseljeniškim problemom. Za denar je torej zveza med izseljenci in »domovino« dobro upostavljena. No, in ta zveza je zmogla tudi to, da so izgubili ameriški izseljenci pri bančnih poslih v državi na težko, krvavo priloženih in v pomanjkanju prihranjenih 100.000.000 dinarjev. Torej »domovina« se je glede denarja napram izseljencem dobro, prav dobro odrezala. Preko teh zvez pa ni storila »domovina« za te ljudi ničesar. Na milost in nemilost so izročeni v tujini in delavec, ki je brez vsake za-

Za vstvaritev takega novega ekonomskega sistema potreben nam je delavski razred novega duha, duha solidarnosti, ljubezni in dela za celoto. Namesto razredne borbe in žrtve za njo, mora v tem slučaju nastopiti predanost dnevnemu delu in delu v fabriki za dobrobit celokupne družabne zajednice. Tako sposobnost razvije lahko le tak delavski razred, katerega ni treba da goni k izpolnjenju njegove dolžnosti bič tovarniškega nadzornika, ker je že sam dovolj prežet z visoko socialistično moralno in idejo solidarnosti. Socializem se ne more rešiti s silo in se tudi ne more vstvariti za eno noč. Delavski razred bo moral premagati ovire, ki jih bo novemu gospodarstvu stajala buržuazija, novo gospodarstvo bo pa mogel proletarijat dovršiti vstvariti z dolgim in naporim delom cele generacije. In to delo bo le tedaj uspešno, ako se ne bo vršil iz vidika drobnih osebnih koristi, nego z globokim idealizmom širokih delavskih mas.

ščite, je vedno jugoslovanski državljani. Pa moti se, kdor misli, da se »stručnjaki« v izseljeniškem komisariatu kljub temu ne bavijo z izseljeniškim problemom. Naša država je izdala na Dunaju na lepem, dragem papirju propagandno knjigo, opisala v njej vrline in nesebično delovanje političnih močtev, za izpremembo pa je v knjigi okrcal ameriške izseljence uradnik zagrebškega izseljeniškega komisariata. On jih je kratkoma proglasil za komuniste. Torej: najprej jih oskubim, spravim ob denar, potem se zanje ne brigam, končno pa jih oblatim in opusjem. To je najboljši način za skrbstvo izseljencev. Kdo bo nasedel temu famoznemu strokovnjaku v izseljeniškem komisariatu?

Kaj se godi danes v katoliški cerkvi? V nedeljo smo čitali v »Slovincu«, da ni tako hudo z versko »revolucijo« v Stenjevcu pri Zagrebu, češ: ni res kar se o tem pripoveduje. Nihče ne misli na izstop iz rim. katoliške cerkve. Vršilo se je popisovanje po hišah, pa se je menda v celoti izjavilo za izstop 13 oseb. Na to smo čitali »Novosti«, ki pa poročajo popolnoma nasprotno, da je do sobote, t. j. 13. t. m. od 4745 župljanov že prestopilo 3500! Tako torej, dragi kljukec, mi vemo, da ne boš v lastno skledo pljunil, toda značilno je, kaj se danes godi v katoliški cerkvi, ki je postala izključno politikum. V istem listu čitamo, da se enak preokret pripravlja tudi v Krapini, četudi ne iz enakih vzrokov, pa vendar z istim ciljem. V najrevnejšem delu Hrvaške, to je v Zagorju, se župnikom najboljše godi. Oni so večinoma veleposestniki, ki posedujejo po 150 orolov zemlje in več, med tem ko ljudstvo cele vasi toliko ne premore. Tudi fara v Krapini ni uboga. Toda prišel je novi župnik, ki hoče imeti svojo rezidenco prenovljeno z vsemi gospodarskimi poslopji. Za popravila bi morali župljani prispevati 93.960 Din, kar bi se naj spravilo notri z 100-odstotnim poviškom občinskih doklad. Župljani so proti temu rekurali, toda njihov rekurz je bil odbit. Župnik pa bi želel končno le nekako poravnati, za to je povabil župljane na sestanek, na katerega jih je prišlo nad 200. Toda župnik se je skril in župljani so si dali duška in so delali klice na račun župnika, ki so značilni: »Kakšen je to pastir, ki ne upa med svojo čredo. S kom se naj pogajamo, če ga ni tukaj? Ne damo nič, ne gremo več v cerkev! Gremo k menihom! Otroci ne damo krstiti ali pa gremo v staro katoliško cerkev! Župnik naj gre, mi ga nismo klicali! Kdo nam ga je postavil za župnika, naj ga tudi plača! Naj bo plačan kakor drugi uradniki!« itd. Zastopnik župljanov dr. Grmek je končno vprašal navzoče župljane, ali se hočejo vendar pogajati z župnikom, nakar so odgovorili soglasno: nečemo. Kako se naj sporazumemo z njim, če ga sploh tukaj ni! Ako se on kot naš pastir nas sramuje ali pa se boji priti med nas, tedaj ga ne potrebujemo. Klič! Naša župnija je najbogatejša v državi, mi pa smo največji reveži! Da, da: Tempora mu-

tandis. Zora puca, bit će dana. Tudi revni in zapuščeni Zagorec se prebujajo. Vemo, da to ni še končno odločilni korak iz prepričanja, ampak bolj iz sile.

Iz rumunskega dvora. Na rumunski dvor so poklicali francoskega specialista-kirurga, da nemudoma operira rumunskega kralja, ki je na črevih bolan. Takoj za tem pa je dobila beograjska »Politika« iz Čikaga brzojavko, da je kraljica-mati že dovršila filmsko turnejo in se bo najbrže za božične praznike vrnila domov.

Möderndorferjevi grehi. Mariborski veliki župan je razpustil mežiški občinski odbor in okrajni šolski svet. Da je storil to pogrešno in napačno, je najboljši dokaz, da je dobil za ta svoj odlok nekega zagovornika v »Jutru«. »Jutro« se namreč sedaj na vse pretege korači in dokazuje, da je imel Pirkmajer prav, ko je razpustil izvoljeni občinski odbor. »Jutro« našteva grehe, ki naj bi jih bil zagrešil Möderndorfer. Pa pripoveduje in natolcuje, da je dobil Möderndorfer razne nagrade in denarje. To se »Jutru« nekaj groznega zdi. Kaj pa, ko so ljubljanski gerenti prodajali svojim pristašem občinski svet za smešno nizke cene, kaj pa, ko so ljubljanski gerenti plačevali za hiše svojim pristašem pretirane cene! V Mežici je svinec, v živem spominu je vsem svinčena afera, zato tudi advokata mežiškega škandala, ki ga sedaj »Jutro« predstavlja, dobro razumemo. Na eni strani kup gnoja, kida pa gre »Jutro« na vrt, na katerem je zrasla v kratkem času najmodernejša šola Jugoslavije. To so naprednjaki, da se jih sam vrag usmili!

Radikali so priredili v vili poslanca Ilije Mihajlovića pojedino in popivanje, gostili so se in pili še enkrat bratovščino skregani bratci iz enega in istega kluba. Bilj so tam Pašičevci in Uzunovičevci, Srskečevci in Ninčičevci, objeli so se in si prisegli zvestobo do prihodnjega špetira. To se pravi do približno 27. t. m., ko pojde v pokoj anketni odbor za pobijanje korupcije, nakar bomo imeli spet ali Pašičevo vlado ali pa nov, še huji prepri.

Tudi Radić se je izmirl, in sicer z Bodrerom, tistim iz ital. diplomacije, katerega je še pred par dnevi pošiljal domov. Radić je rekel, da zasleduje Bodrero iste cilje, kakor on, zdaj sta si oba . . . iskrena prijatelja.

In tudi Rumunija se je sporazumela namreč z Madžarsko, in sicer tako močno, da govore kar o personalni uniji med obema državama. Princeza Helena, rumunska, ki je sedaj s svojo materjo na izletu v Ameriki, naj bi postala madžarska kraljica. Kaj bo Horty, ni povedano. Na ta sporazum pravijo, dela zlasti Italija. Tudi ta sporazum je rodila sama iskrenost in najčistejša prijateljstvo do vseh, zlasti pa do Jugoslavije.

Vsi so se že sporazumeli, samo slovenski klerikalci in demokrati se ne morejo in ne morejo najti na nobeni skupni gostiji. Pa bi bila ustanovitev primerne klerikalno demokratske slovenske politične družbe prav potrebna, če ne drugo, da vidijo skupno likvidacijo v konkurzu zapadlega slovenskega gospodarstva.

Bolgarska vlada je ostala pri okrožnih volitvah v manjšini. V mestih ima komaj 33% vseh mandatov. Tako je bolgarski narod obsodil Ljapčev in Cankov teror. Pri volitvah so se vršila tudi nasilja, v Sofiji je bilo več mrtvih, pa ni nič pomagalo! Združeni delavci in kmeti so zmagali.

Novih 11.000 stanovanj v delu. Dunajski socialisti zidajo novih 11.000 stanovanj.

Kriza češke vlade. Komaj so se znašli češki kapitalisti vseh narodnosti v eni vladi, že jim delajo Slovaki težave, ki nočejo v vlado in jo spravljajo s tem v težak položaj. 414 delavcev se je v septembru izselilo iz Avstrije v azijsko Rusijo in v prekomorske dežele. Avstrijska vlada gre izseljencem na roko.

On obžaluje, da ni zadela kroglja Mussolinija, je rekel oče treh otrok v Meranu in fašisti so ga vrgli vsled tega v vodo. Truplo še niso našli.

VSAK ČITATELJ

„Delavske Politike“ mora tekom meseca novembra, ki je od zaupnikov določen za agitacijo, pridobiti vsaj še enega naročnika. Delavci, ven iz vaših stanovanj z meščanskimi listi. Delavec mora čitati svoj list, ki brani njegove koristi. -- Na delo sodrugi!

Indijski sužnji so se uprli. V centralni Javi so se pojavili nemiri v sladkornih plantažah. Tam je še danes 16-urno delo.

V Avstriji so zaključili za klerikalno vlado značilno afero poštne hranilnice, ker je posojala hranilnica klerikalnim privilegirancem visoke vsote denarja. Izgleda, da se takih kapitalističnih afer ne morejo več rešiti.

Nemška vlada je delanezmožna, ne more delati niti proti socialistom, pa tudi ne brez njih. Napravila je s socialisti sporazum in obljubila povišanje podpor za brezposelne delavce.

Iz Bulgarije poročajo o novih komunističnih zarotah. Strah ima velike oči.

Stole so odstranili iz poljskega parlamenta, ko se je vršila otvoritvena seja in tako rešili sporno vprašanje, o katerem smo zadnjič pisali.

Poceni užitek za Vas je: umivajte se z »Elsa milom«! Poznavači pravijo: Fellerjeva Elsa-mila so od vsega dobrega najboljša! Ta mila zdravja in lepote niso samo toaletna mila, prijetno dišeča in močno se peneča toaletna mila, temveč imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene in dobro delujoče sestavine ter so torej koristna proti pegam, lišajem in različnim nečistostim kože. Ona store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 6 vrst Elsa-mil: Elsa lilijino mlečno milo, Elsa rumenjakovo milo, Elsa boraksovo milo, Elsa milo za brtje, Elsa katransko in šampon milo. Za poizkušnjo 5 kosov Elsa mila že obnemem z zavojnino in poštino za 52 Din proti naprej vposlanemu denarju. Po povzetju za 10 Din več (za poštino). Naročila upravitelj lekarnarju Eugen V. Felleru u Stubici Donjoj, Elsa trg 202, Hrvatska.

VOLNO IN BOMBAŽ za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbi pri Karlu Prelog, Ljubljana, Stari trg 12 in Zidovska ulica 4.

Mrzel čaj po letu te hladi, topel greje ti po zimi krl, ker je znamka »BUDDHA« čajev vzor, voli vsikdar si le ta izbor!

Kultura.

Zakon o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 15. maja 1925. Pojasnil dr. Alojzij Gradnik, deželni sodnik in predsednik stanovanjskega sodišča v Ljubljani. Cena s poštino vred 13.50 Din. — Dopolnilo k stanovanjskemu zakonu, ki ga je pretekli mesec sklenila narodna skupščina, je pravkar izdala Tiskovna zadruga z obširnimi pojasnili, ki jih je sestavil na podlagi razsodb raznih stanovanjskih sodišč dr. Alojzij Gradnik. Zakon se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

»Kulturni pomen socializma«, prevod znamenite knjžice, ki jo je napisal dr. M. Adler, se dobi po 4 Din in se naroči pri Ljudski tiskarni v Mariboru ali pa pri prof. Favaiju, državna gimnazija, Maribor. Vsi oni zaupniki, ki so prejeli brošure v razprodajo, naj jih čim prej razpečajo in naroče nove.

Ljubljanska drama:

Četrtek, 18.: Ob 16.: »Doktor Knock« ali »Triumf medicine«. Dijaška predstava po znanih cenah.
Petek, 19.: »Joy«, Red C.
Sobota, 20.: »Drugi breg«. Delavska predstava pri znanih cenah.
Nedelja, 21.: Ob 15.: »Skopuh«. Izv.
Ponedeljek, 22.: »Slaba vest«. B.

Ljubljanska opera:

Četrtek, 18.: »Nižava«. Red B.
Petek, 19.: »Mrtve oči«. Red A.
Sobota, 20.: »Seviljski brivci«. Gostuje Rudolf Bukšek. E.
Nedelja, 21.: Ob 15.: »Tannhäuser«. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izv.
— Ob 20.: »Terezina«. Opereta. Izv.
Ponedeljek, 22.: Zaprt.

Mariborsko gledališče:

Četrtek, 18.: Ob 20.: »Bajka o volku«. A.
Petek, 19.: Zaprt.
Sobota, 20.: Ob 20.: »Pagliacci« in »Bastien in Bastienne«. Ab. B.
Nedelja, 21.: Ob 15.: »Veronika Deseniška«. Znižane cene. — Ob 20.: »Lepa Helena«. Premijera.

Celjsko gledališče:

Torek, 23.: »Periferija«. Začetek ob 20.

Z I K A

je najboljša žitna kava!

POZOR!

Opozorjate se, da eden pa
nogavice s žigom in znamko
(rdečo, modro ali zlato)

„kijuč“

traja kakor štirje pari drugih
Kupite eden par in preprosto
— Nogavice brez žiga
„kijuč“ so potlačene

Maribor.

Socialistična stranka Jugoslavije,
krajevna organizacija v Mariboru

bo priredila naslednje

javne shode:

V nedeljo, dne 21. novembra, ob
9. uri dopoldne »Pri zlatem konju«
v Vetrinjski ulici.

V torek, dne 23. novembra, ob
8. uri zvečer »Pri belem zajcu« na
Meljski cesti.

V četrtek, dne 25. novembra, ob
8. uri zvečer v gostilni Laufer v
koloniji.

V četrtek, dne 25. novembra, ob
8. uri zvečer v gostilni »Tržaški
dvor« na Tržaški cesti.

V petek, dne 26. novembra, ob
8. uri zvečer v gostilni Benko na
Koroški cesti.

Na shodih bomo razpravljali o
političnem položaju in o občinski
politiki.

Sodrug in sodružice, agitirajte!
Vsi na shode! Odbor.

Mestni magistrat nam je vrnil
»Delavsko Politiko« in to očitno
po nalogu dr. Leskovarja, ker smo jo
naslovili na prezidij. Običaj je bil
in je še sedaj, da so naročena vsa po-
litična oblastva že radi informacij na
vse lokalne liste in če velja ta običaj
za veliko županstvo, potem mora
veljati tem prej za mestni magistrat,
zlasti še, ker je list last stranke, ki
se programatično v komunalni poli-
tiki zelo razlikuje od današnje župa-
nove večine. Zakaj se nam je torej
list vrnil? Ali naj povemo mi zakaj?
Ali naj začnemo pisati o stvareh, ki
so neprijetne, zato, da se bo list
vendar čital tudi tam, kjer se ga se-
daj ne mara? Takih neprijetnih za-
dev je dosti.

Zavlačevanje z občinsko sejo. Zadnja
seja občanskega sveta mariborskega se je
vršila dne 28. oktobra. Dnevni red te seje
pa ni bil izčrpan. Seja, ki se je pričela po
peti uri popoldne, je trajala do pol dese-
tih. Mislili smo, da se bo seja najpozneje
v 8. dneh nadaljevala. Toda bili smo pre-
varjeni! Seja se ne nadaljuje, marveč se
gotove neljube stvari odrija od seje do
seje. Danes je celokupna javnost prepri-
čana, da igra tu glavno vlogo zadeva Hin-
terlehner, katere nočejo rešiti, ker tako
kot bi jo eni radi rešili, je ne morejo, zato
je raje ne rešijo. Mati hudobije je kratko-
vidnost in sicer blazno zakrnjena. Ne da
bi se na tem mestu bavili z zadevo kot
tako, naj omenimo, da je stvar skrajno
mučna za prizadetega, kakor za mestno
občino samo. Ni treba naglašati, da je bila
procedura ob prvi Hinterlehnerjevi pre-
iskavi leta 1923 temeljito zavožena. Med
dr. Leskovarjem kot bivšim vladnim ko-
misarjem na mariborskem magistratu in
tedanjim mestnim veterinarjem Hinterle-
hnerjem je vladala, radi gotovih sporov,
precej huda napetost, da ne rečemo, so-

vraštvo. Fakt je bil ta, da se tedanje di-
sciplinarno sodišče ni dovolj oziralo na
predpise disciplinarnega reda, kar je dalo
g. Hinterlehnerju možnost tožbe proti skle-
pu občinskega sveta, s katerim je bil Hin-
terlehner odpuščen iz službe. Pri drugi
instanci (deželno sodišče v Ljubljani) je
g. Hinterlehner tožbo dobil. Toda dr. Les-
kovar je bil takrat v dno duše prepričan,
da bo stol sedmorice razsodbo deželnega
sodišča razveljavil, zato je vložil rekurz
na tretjo instanco, ne da bi bil občinski
svet obvestil o tem. Toda rekurz je propa-
del in mestna občina je morala tožniku ne
le plačati celokupne prejemke od dneva
ko je bil iz službe suspendiran, marveč še
procesne stroške, ki so znašali nič manj
kot 55.000 Din! Pri ponovni obravnavi le-
ta 1924 je bil g. Hinterlehner vpokojen,
ker ni bilo podlage za odpustitev. Potem
je zahteval g. Hinterlehner reaktiviranje,
oziroma obnovo disciplinarnega postopa-
nja. To poslednje se mu je lansko leto do-
volilo, toda ni se pa istega prevedlo na
novo službeno pragmatiko, ki je med tem
stopila v veljavo za mestne uslužbenke, po
kateri se edino more sedaj postopati, ker
je stara izven veljave. O prevedbi pa go-
spodje nočejo nič slišati in jim je še ved-
no trma bolj merodajna kot pa zdrav razum
in pa zakon. Sedaj je ta stvar na mrtvi
točki in gospodje juristi, katerih sedaj ne
manjka v občinskem svetu, ne morejo na-
zaj in nočejo naprej. Nešteto je bila
zadeva Hinterlehner že na dnevnem redu,
ampak samo zaradi lepšega. Ker so pa ta-
ke zadeve vedno na koncu dnevnega re-
da, ker spadajo v tajne seje, ostanejo
vedno nazaj, nerešene, ker se dnevnega
reda skoraj nikoli ne izčrpa. Če bi govorili
s klerikalci, tedaj bi rekli, da Hinterlehner
stane že do danes blizu en milijon kron
mestno občino, neglede na blamažo, ka-
tero so si kratkovidni ter hudobni ljudje
nakopali. **Zahtevamo**, da se prekinjena se-
ja nadaljuje in da se rešijo vse višee za-
deve, ne glede na to, če je to nekaterim
ljudem všeč ali ne! B.

KINO »DIANA«, STUDENCI.

Od sobote, dne 20. novembra, do
vključno torka, dne 23. novembra, se pred-
vaja: »Čajanka in svilene nogavice«. Iz-
redno dobra šaloigra v 6 činih. V glavnih
vlogah: Imogen Robertson, Reinhold
Schünzel in Rosa Valetti.

Celje.

Celjska »Nova doba« od srede
si je dovolila ponatisniti »Sloven-
čev« neokusen napad na maribor-
sko ekspozituro Delavske zbornice
in na tamošnje Borzo dela. Gospod-
je pri »Novi dobi« so prav gotovo
čitali odgovor, ki ga je »Slovenec«
v tej zadevi dala »Delavska Politi-
ka«. Če so gospodje pri »Novi do-
bi« poštteni, naj priobčijo tudi odgo-
vor »Del. Politike«, sicer bomo mo-
rali res misliti, da so objavili »Slo-
venčev« pamflet z namenom, da se
zaženejo v delavske institucije, jim
škodujejo ter v javnosti diskre-
ditirajo.

Zagorje.

Dramatični odsek »Svobode« pri-
redi v nedeljo, dne 21. novembra ob
5. uri zvečer v Zadržnem domu na
Lokah dramo »Lovski tat« v petih
dejanjih. Vstopnina običajna. Sl. ob-
činstvu se prosi za mnogoštevilno
udeležbo.

Trbovlje.

Po dolgi dobi 15 let se je zopet
izvršil prevzem in zaobljuba župa-
na s. Siterja, kakor tudi svetovalcev.
Dolga je bila pot, da je trboveljska
občina prišla do legalnega občinske-
ga zastopa, ki so jo polnih 8 let vo-
dili razni gerenti proti volji trbovelj-

SAMO KRATEK ČAS

polzkušajte uporabljati za negovanje celega telesa pravi Fellerjev blago-
dišči »Elsafluid« in zvedeli boste kaj je do sedaj manjkalo v vaši hiši.
Za glavo, za pleča, za roke, za noge, za oči, za zobe, za vrat, za mišice,
za živce, za vse dele človeškega telesa se je izkazalo koristnim dnevno
umivanje drgnjenje in grgranje s pravim Fellerjevim Elsafluidom že od časa
naših dedov in upravičuje njegov glas kot zaupljivega blažitelja bolečin in kos-
metikuma. Za zunaj in znotraj močnejši in izdatnejši kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrečno »Fellerjev« pravi Elsafluid, v po-
izkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 9 Din, ali v specialnih steklenicah po 26 Din. Po
pošti pride tem ceneje, čimveč se naroči naenkrat, za zavojnico in poštino stane:

9 poizkusnih ali 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici	61 Din
27 : 18 : 6	133
54 : 36 : 12	250

Naročila nasloviti razločno takole:

Eugen V. Feller, lekarna v Stubič Donji, Elsatrg 202, Hrvatska.
Vsi Elsa proizvodi se dobivajo v vseh prodajalnah »Konzumnega društva za Slovenijo«

skih občanov. Po izvršeni zaobljubi
je povzel besedo župan s. Siter in v
svojem govoru omenil, da je nujna
potreba sodelovanja vseh izvoljenih,
brez razlike strankarske pripadnosti,
ker trboveljski občani pričakujejo
od nas dela. Gospodom iz »Jutrove«
dežele pa to ni všeč, da bi se v ob-
čini gospodarilo složno v interesu
občanov in po svoji stari navadi za-
vijajo dejstva. Oni mislijo s tem zbe-
gati one, ki so za to gospodarstvo
odgovorni, da bi na drugi strani zo-
pet lahko poštene delavske zaupnike
denuncirali, kakor se je to dosedaj
še vedno pokazalo. Hvaležni smo
vam, da ste zopet pokazali, da vam
ni za stvarno delo, marveč samo za
partizanstvo, kojega so se pa že tr-
boveljski občani zdavnaj naveličali.
Za to so vam tudi pri zadnjih občin-
skih volitvah dali pošteno brco. Za-
vedamo se, da smo prevzeli veliko
odgovornost, zato tudi ne bomo z
vami polemizirali, ker vemo, da vam
ni za blagobit občanov, ker vaše de-
lo vas je že ubilo, da vi ne pridete
nikdar več po volji volilcev do obla-
sti na občini.

Šport.

»Orjuna« in delavski šport.

V 48. številki »Orjuna« je izšel član-
ci, ki ima med drugim tudi sledeče vrsti-
ce: »Delavsko-kmetško športno gibanje v

smislu marksistične ideologije mislijo iz-
vesti neki prevroči marksisti, ki mislijo,
da bodo po polomu komunizma na gospo-
darskem in političnem polju kaj več do-
segli pri športu. Uverjeni pa naj bodo, da
so vse njihove zasnove o enotni in skupni
akciji zatiranih razredov Jugoslavije proti
oženjavi kapitala s pomočjo komunističnih
športnikov povsem jalove ... itd.

Z ozirom na te vrstice orjunskega gla-
sila v Ljubljani, čutim dolžnost, da v ime-
nu pripravljalega odbora Delavsko-kmet-
ske športne zveze za Jugoslavijo izjavim
sledede:

Delavsko-kmetško gibanje v smislu
marksistične ideologije ne mislijo izvesti
kaki »prevroči« komunisti, temveč zavedni
marksisti-športniki, ki se zavedajo, da je
potrebna koncentracija delavskih moči
tudi na športnem polju. Za to so ti očitki,
ki jih servira »Orjuna« z gotovo tenden-
co, pokazati jako marksistično športno gi-
banje v sumljivi luči, češ, da je to le krin-
ka za javno udejstvovanje komunistov,
popolnoma vredni ideologiji integralnega
jugoslovenstva naših domačih orjuncv.

Slovenski delavci-športniki dobro spo-
znajajo, kam jih vodi slovenska vele-
in mala-buržuazija, zlasti pa mala plast
»najzavednejših« Jugoslovenov (ne Slo-
vencev!) tudi pri športnem udejstvovanju.
Ta neslana namigavanja uredništva »Orju-
ne« ne bodo nam na ugledu med delavci-
športniki-marksisti prav nič škodovala,
kajti zavedamo se dobro, da je s priob-
čitvijo imenovanega članka v »Orjuni«
od 4. novembra 1926 prevzelo okrožje Or-
juncv-športnikov nalogo — razbiti delav-
ske športne vrste, ki se koncentrirajo v
zavesti, da se bore proti jugoslovenskemu
kapitalizmu po smernicah marksistične
ideologije.

Orjunaši, s takimi namigavanji v va-
šem glasilu ne boste med marksističnim
delavstvom ničesar opravili! Fr. Aleš.

NOVO BUČNO OLJE

Vielhaber & Böhm, pisarna Maribor, Tattenbachova u. 15.

toletne žetve, sveže pridelano, jam-
čeno pristno in čisto, dobavi po
najnižjih dnevnih cenah tovarna olja

MODROCE

iz najboljšega doma-
čega in češkega platna,
posteljne mreže,
otomane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik

LJUBLJANA, Krekov trg 7.
Stalnim nameščencem na obroke!

M. RAUCH
trgovina stekla

Celje, Prešernova ul.

priporoča steklo za okna,
zrcala slike, okvirje za
slike, svetilke, porcelan,
kameno posodo itd. itd.

Na drobno! Na debelo!

**Zbirajte za
tiskov. sklad!**

SUKNO - DOUBL - KAMGARN

za moške obleke, velika
izbira — ugodne cene.

R. MIKLAUC „Pri Škofu“
LJUBLJANA, LINGARJEVA ULICA.

DELAVCI!

polagajte največjo važnost na dobro obutev. Naj-
boljša v Sloveniji je sedaj »DOKO«-obutev, ki se
prodaja v
prodajalni
»DOKO«
v Ljubljani v Prešernovi ulici 9, dvorišče.
Vsak deseti kupec dobi par čevljev zastonj.

„JUGOMETALIJA“

nudi
po najsolidnejših
cenah vse v stroko spadajoče
izdelke: patentirane peči, ogrevalne
aparate, kotle za žganjekuho, vsakovrstno
kuhinsko posodo, petrolejske svetilke
na plin ter vsakovrstno galan-
terijsko robo iz
kovin.

LJUBLJANA